

Warszawa, dnia 23 lutego 2022 r.

Sygn. akt VI Ka 1063/21

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Bednarczyk

protokolant: protokolant sądowy Paulina Smoderek

4. przy udziale prokuratora Mariusza Ejflera

po rozpoznaniu dnia 23 lutego 2022 r.

5. sprawy R. P. córki W. i M., ur. (...) w W.

6. oskarżonej o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

7. na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

8. od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

9. z dnia 25 maja 2021 r. sygn. akt II K 305/21

11. zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wołominie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 1063/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			

wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 25 maja 2021 roku, wydany w sprawie o sygn. akt II K 305/21		
1.2. Podmiot wnoszący apelację		
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# oskarżyciel posiłkowy		
# oskarżyciel prywatny		
# obrońca		
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# inny		
1.3. Granice zaskarżenia		
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	

# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia			
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka			
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	R. P.	uprzednia, wielokrotna karalność oskarżonej oraz jej aktualna sytuacja majątkowa	aktualna karta karna oraz wydruk informacji o dochodach oskarżonej z systemu teleinformatycznego ministra ds. finansów publicznych	155-160
2.1.1.2.	R. P.	choroba psychiczna oskarżonej oraz jej upośledzenie umysłowe, wskazujące na możliwość popełnienia przez podsądną zarzucanego jej przestępstwa w stanie zniesionej poczytalności	dokumentacja medyczna dołączona do apelacji obrońcy oskarżonej	134-141
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				

<p>1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</p>			
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach uznania dowodu</p>	
<p>2.1.1.1</p>	<p>aktualna karta karna oraz wydruk informacji o dochodach oskarżonej z systemu teleinformatycznego ministra ds. finansów publicznych</p>	<p>Załączone do akt niniejszego postępowania aktualne dane o karalności R. P. oraz jej sytuacji majątkowej mają charakter dokumentów urzędowych, których wiarygodność nie budzi żadnych wątpliwości.</p>	
<p>2.1.1.2</p>	<p>dokumentacja medyczna dołączona do apelacji obrońcy oskarżonej</p>	<p>Przedstawiona przez obrońcę dokumentacja stanowi historię choroby R. P., będąc dowodem jej leczenia psychiatrycznego, prowadzonego aktualnie w (...) W. - (...)</p>	
<p>1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
Lp.	Zarzut		
3.1.	<p>obraży przepisów prawa materialnego , a to art. 31 § 1 k.k. przez jego niezastosowanie w sytuacji, kiedy u oskarżonej R. P. stwierdzono upośledzenie umysłowe ora chorobę psychiczną pod postacią nieorganiczej psychozy, a tym samym skoro w dacie popełnienia czynów opisanych aktem oskarżenia i wyrokiem Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie II K 305/21 oskarżona była niepoczytalna i nie kierowała w sposób świadomy swoim poczynaniem, to nie popełniła przestępstwa,</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

	<p>albowiem nie mogła w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem stąd nie sposób uznać jej winy</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>W ocenie Sądu Okręgowego zarzut apelacji obrońcy należy uznać za częściowo zasadny. Na obecnym etapie postępowania niemożliwym jest jednakże jednoznaczne uznanie, że w dacie popełnienia zarzucanego czynu R. P. miała zniesioną zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem (ponieważ nie została ona poddana badaniu sądowo - psychiatrycznemu) i postawienie zarzutu obrazy art. 31 k.k. Zawarte w zarzucie okoliczności świadczą natomiast o zaistnieniu w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (opisanej w treści</p>				

<p>art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k.) z uwagi na fakt, że oskarżona w toku postępowania przed Sądem I instancji nie była reprezentowana przez obrońcę, pomimo istnienia przesłanek obrony obligatoryjnej, wymienionych w art. 79 § 3 i 4 k.p.k.</p>				
<p>Wniosek</p>				
	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>				
<p>3.2.</p>	<p>błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, co objawiło się wysnuciem błędnego wniosku w uznaniu winy oskarżonej R. P. tak w zakresie zaistnienia przestępstwa w ogóle, jak wiarygodności przyznania się przez oskarżoną do winy złożonego podczas przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym,</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

	<p>albowiem wobec choroby psychicznej i upośledzenia umysłowego oskarżona nie działała w sposób świadomy, a niepoczytalność stanowi przesłankę ujemną uznania winy, której Sąd I instancji bezzasadnie nie uwzględnił</p>			
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Przedstawiony wyżej zarzut również należy uznać za częściowo zasadny. O tym, czy Sąd Rejonowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie winy oskarżonej R. P. będzie można rozstrzygnąć dopiero po jednoznacznym rozstrzygnięciu kwestii dotyczących poczytalności podsądnej. Podniesione jednak w jego treści okoliczności, polegające na uznaniu za w pełni wiarygodne wyjaśnień złożonych przez oskarżoną w toku postępowania</p>				

<p>przygotowawczego prowadzonego bez udziału obrońcy, pomimo ujawnienia w toku tego przesłuchania okoliczności stanowiących przesłanki obrony obligatoryjnej istotnie podważają prawidłowość dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania, względnie zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wniosek apelacji jest zasadny w zakresie, w jakim spowodował uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy</p>			

<p>do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W realiach niniejszej sprawy, z uwagi na brak opinii sądowo - psychiatrycznej dotyczącej oskarżonej, na obecnym etapie niemożliwym jest zastosowanie postulowanych przez obrońcę rozwiązań przewidzianych w treści art. 31 § 1 i 2 k.k., ponieważ kwestia dotycząca poczytalności podsądnej w dacie inkryminowanego zdarzenia nie została jeszcze w żaden sposób rozstrzygnięta.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>4.1.</p>	<p>Zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, opisanej w treści art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k., polegającej na niewyznaczeniu R. P. obrońcy z urzędu, pomimo wystąpienia okoliczności opisanej w dyspozycji art. 79 § 1 pkt. 3 i 4 k.p.k.</p>	

Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności	
<p>W ocenie Sądu Okręgowego w realiach niniejszej sprawy zaistniała wskazana wyżej, bezwzględna przyczyna odwoławcza, opisana w treści art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k. Już bowiem na etapie postępowania przygotowawczego było wiadome, że oskarżona nie potrafi czytać ani pisać oraz, że uprzednio leczyła się psychiatrycznie (oświadczenia R. P. - k. 37, k. 62v.) Prokurator nadzorujący postępowanie przygotowawcze pominął jednak tą okoliczność i nie wystąpił o jakąkolwiek dokumentację medyczną oskarżonej. Również Sąd Rejonowy w toku postępowania rozpoznawczego nie zwrócił uwagi na wskazane wyżej oświadczenia oskarżonej i w żaden sposób nie ustalił, czy w dacie inkryminowanego zdarzenia oskarżona miała zachowaną</p>	

zdolność do rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem, a także czy może ona prowadzić swoją obronę w sposób samodzielny i rozsądny. Niezależnie bowiem od kwestii związanych z ewentualną koniecznością poddania oskarżonej opiniowaniu sądowo - psychiatrycznemu należy wskazać, że w realiach niniejszej sprawy możliwość samodzielnego prowadzenia obrony przez podsądną była istotnie ograniczona z uwagi na brak umiejętności czytania i pisania. W związku zatem z powyższym, zaniechanie ustanowienia R. P. obrońcy z urzędu stanowi w ocenie Sądu Okręgowego bezpośrednią obrazę art. 79 § 1 pkt. 3 i 4 k.p.k., z treści którego jednoznacznie wynika, że w postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub

kierowania swoim postępowaniem nie była w czasie popełnienia tego czynu wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona, a także czy stan jego zdrowia psychicznego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny.

5.
ROZSTRZYGNIECIE
SĄDU
ODWOŁAWCZEGO

1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji

5.1.1.

Przedmiot utrzymania w mocy

Zwięźle o powodach utrzymania w mocy

1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji

5.2.1.

Przedmiot i zakres zmiany

Zwięźle o powodach zmiany

<p>1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>			
<p>1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>			
<p>5.3.1.1.1.</p>	<p>art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k., z uwagi na niewyznaczenie R. P. obrońcy z urzędu, pomimo występowania w sprawie okoliczności opisanych w dyspozycji art. 79 § 1 pkt. 3 i 4 k.p.k.</p>	<p># art. 439 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			
<p>Przeprowadzone przez Sąd Rejonowy postępowanie jest obarczone wadą stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą, co obliguje Sąd Okręgowy do uchylenia zaskarżonego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść tego orzeczenia.</p>			

5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiążle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiążle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy winien przeprowadzić postępowanie w sposób zgodny z przepisami Kodeksu postępowania karnego oraz wynikającymi z			

nich gwarancjami procesowymi dla oskarżonej. Przede wszystkim zatem koniecznym jest zapewnienie udziału obrońcy w toczącym się przeciwko niej postępowaniu (w przypadku wygaśnięcia umocowania w sprawie adw. M. W. wyznaczenie podsądnej obrońcy z urzędu), a także skierowanie R. P. na badanie sądowo - psychiatryczne i ustalenie na podstawie opinii biegłych psychiatrów, czy w realiach niniejszej sprawy zdolność oskarżonej do rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem nie była w inkryminowanego zdarzenia wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona.

1.10. **Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku**

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

--	--	--

6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Z uwagi na uchylene wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sąd odwoławczy nie rozstrzygał o kosztach procesu.	
7. PODPIS		
SSO Adam Bednarczyk		

1.11. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonej	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie	
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność	

	kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana